

10-74196187
W
radimir rajković

gledaj kako si mali

Otvorio je prvo vrata. Tamo su čitali. Hteo je da ih zaboravi. To bi se tako lepo svršilo. Oni ga nisu primetili. Zato je opet pogledao levo. Da ga bar primete. Posle će otići i bez njih. Oni ne mogu da ga uhvate. Uostalom, neće se baš ni zadržavati, pa da postane dosadan. Smejali bi mu se. A to nije hteo.

— Možeš da odeš sam — prošaptao je Adam. Sam da odeš.

— Ali, ja se bojim. Mogu da me uhvate. Pa šta ću onda? Zar nije bolje što ovde još stojim? Tu si i ti. Ništa neće pokušavati dok si ti tu.

— Uostalom, radi kako hoćeš? Ja ću da spavam.

Adam se polako okrenuo na drugu stranu. Videla su se njegova velika i siva leđa. Ustvari, to je bio njegov kaput.

Noć još traje.

Noć uvek dugo traje.

Svi spavaju, mislio je Obrad. Zašto i ja ne spavam? Svi su umorni. I ovaj Adam, i oni tamo. I oni sigurno spavaju. Ne čuju se. Spavaju, jer noć je duga. Imaju oni vremena. Ujutru će me samo probuditi. Adama neće. Njima Adam nije ništa kriv. Mene će probuditi i reći mi da sam sada uhvaćen. Da ne mogu ništa. Da sam njihov. Ali, ja neću da spavam. Vrata su još otvorena. Neka tako ostanu. Kada mi budu prilazili vrata će im se učiniti sumnjiva. Pa će se uplašiti. Od otvorenih vrata. A tek kada bi bila zatvorena. O, kako bi im oči izgledale strašno razočajne. Ipak oni ne znaju da misle. Zato im se smejem. Zato što nemaju mozga.

To je bio jedan veliki kanal. U kanalu nije bilo vode. Bilo je leto i kanal je bio pun mulja. Neke davne poplave donele su jedna trula vrata. Vrata su bila ipak još u dobrom stanju. Neko ih je uspravio. Neko se možda šalio kada je to uradio. Ali vrata su ostala tako. Adam je spavao levo od njih. Obrad je stajao i držao se desnom rukom za rakasto. On se smešio, a vetar mu nije ni mogao milovati kosu. Taj vetar, bi verovatno, smrdeo na mulj. Ali vetar nije duvao. Vetar ne diha noću. I vetar spava noću. I vetar je umoran.

Osetio je da ga neko gleda. Osetio je da ga neko uporno posmatra.

Čužno je. Izenada, zalajao je pas.

Otkud psi, pomislio Obrad.

U kanalu je mirisalo na staro korenje. Na korenje koje već počinje da truli. Težak miris.

Gore su bili oni. Gore je bio nasip. Gore je rasla trava i oni su ležali u travi. Oni su spavali. Njih nije mogao niko da uplašiti. Čekali su jutro. Jutro je veliki gospodin. Ali, oni će se probuditi pre jutra. Oni nisu gospoda. Ustaeće. Možda i ne tako rano, ali ustaeće pre jutra. Viđećemo.

Noć je crna i tu ne treba ništa više da se kaže.

Kako sam sanjiv, mislio je Obrad. Kako sam sanjiv. Oni svi spavaju. Izgleda da se i noć uspavala. A svi spavaju. I bube.

Zalajao je opet pas. Dobro, da li je stvarno to pas? Zašto taj pas ne spava? Sada svi spavaju. Taj pas te prava budala.

Obrad se sećao kako je Adam postao nepoverljiv.

— Ja ima samo da jedem. Za druge me nije briga. Gladovao sam i znam šta je imati pun tanjir pred sobom. Ti, prijatelju, možeš da potražiš hranu na drugoj strani... Ja imam samo za sebe. A ja sam velika gladnica.

— Zar ništa nećeš da mi daš? Makar parče hleba. Dva rana nisam jeo.

— O, pa to nije ništa. Prava je sreća ne jesti samo dva dana.

— Zašto me mučiš, Adame?

— Ne, ja te ne mučim. Ja ti samo kažem.

— Prijatelj sam ti. Daj mi nešto da pojedem.

— Nema, nema.

Adam je velika budala. Adam je veća budala i od psa koji noćas laje. Ali, Adam je mislio da mu niko ne može ništa. Njegov stomak nije gladan. Adam se pravio važan, jer su dečaci dolazili k njemu i gledali njegov kaput. Adam je imao priljav kaput i dečacima je to bilo smešno.

Dečaci su pitali:

— Sta si ti, Adame?

— Ja sam Isus Hrist!

— A Isus Hrist nije imao ovakav kaput.

— Imao je! Vi ste balavi, pa ne znate da sam ja, ustvari, ovaj kaput dobio od pastira. Pastiri su prepoznali u meni Isusa Hrista.

Adam nije bio Isus Hrist. Adam je bio samo velika budala. Pomalo se Obrad radovao što su se dečaci smejali Adamu.

Posle je Obrad pitao Isusa Hrista:

— A Isus Hrist je dobra dela činio. Ti nećeš ni hleba da mi daš. Zašto?

— Ja sam Isus Hrist samo po imenu. Ne i po postupcima.

— Adame, ti si samo budala!

Adam je gledao u Obrada otušno. Nešto je razmišljao. Ili se pravio da razmišlja.

— Da li je već vreme da idemo?

— Nije. Ja znam kada je vreme. Ti čuti.

— Dobro.

Čekali su da se upale lampe.

Uvek može neko da nas vidi, mislio je Obrad. Uvek. Mi smo sasvim nepažljivi i nespretni. Ako nas neko vidi — znači: ne vredi više ništa pokušavati. I po danu ne valja da nas neko vidi. Upadljivi smo. Sumnjivi. Treba još da se krijemo. Adam je sanjiv kao mačak. Ipak je ponekad i

pametn. Ponekad. Zato sam želeo da mi da malo hleba. Pre nego što zaspi. Da ja jedem. Ali je hleb stavio pod glavu. Boji se da mu ga ne ukradem. Budala.

Adam je ustao.

Posli su tiho.

Ako nas vide, ako nas vide, ako nas vide, mislio je Obrad.

I — videli su ih.

Viknuli su:

— Držite lopove! Uхватite provalice!

Lajali su ljudi. Ne psi. Ljudi.

Zašto ne zaspim, mislio je Obrad. Svi spavaju. Ne moram samo ja da budem budan. Ja nisam kriv. Neka uhvate Adama. I on je bio samnom. Zašto samo mene

gone? I Adam je kriv. Neka malo i njega udaraju pesnicama. Ne samo mene.

Noć još traje.

Noć uvek dugo traje.

Oni, a to su bili oni i, spavali su na nasipu. Gore je bio nasip i rasla je trava. Oni su spavali. Oni su spavali, jer je još noć. Kada svane — uhvatice lopove i provalice. Uhvatice, velike lopove i pokazati im kako je teško biti pošten. Oni sada spavaju.

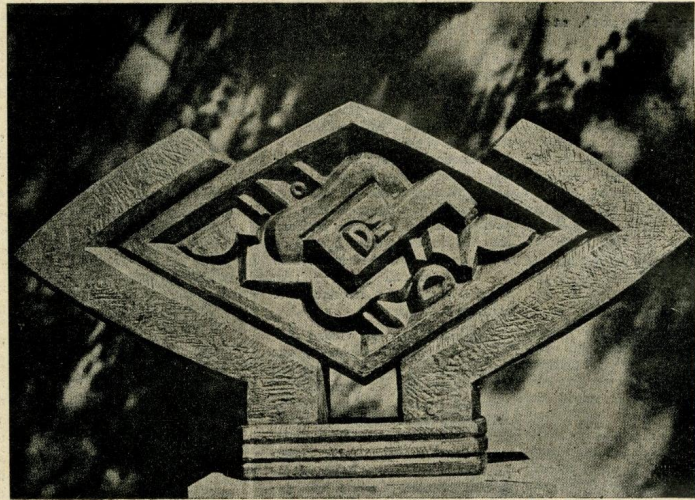
Verovao sam u sreću, mislio je Obrad.

Onda se odjednom Adam probudio.

— Gledaj kako si mali — rekao je.

Bila je noć i Adam je opet bio stara budala.

Radimir RAJKOVIĆ

žak lipšić

figura

10-74196187
W
miroslav petković

mali putnik sa tašnom

Katkad bi zadržao puls i zaseknuo se do krvi gušći sećanje na tavanicu ispljuvanu muhamama i otkriven do golotinje čvršće stiskao tašnu

zbog toga je bio zakeralo pa je ljutito mumlao na svoja razorena pluća na svojih deset godina ustajaloga rada bez želje, bez čežnje, bez znanja šta je to, sa jedinom mislju na ovaj dan na ovu osetnost za sve godine ustajaloga rada.

Susreo je sebe i sav naduven od pričljivosti ubedivao je svog saputnika da, nema ni direktorske ni blagajničke krvi pa gord do zavisti osmelio se da kaže da je vrlo lako savladao svoju osetljivost prema, onom što ne spada u njegovu nadležnost.

— Dani su dugi, dani su beskraino dugi kad se čeka

— A zašto da ne budu dugi? ... Više se živi.

Kad je prošla jedna pa mu je odjednom sinulo da žene imaju noge i goruće šavove na čarapama, pa dva kuka sa sisama rodiše se do njega i on se osmehnu zbog tašne i reče:

— Sta kažeš?

— Pa tako. Ona u čošku ima liniju...

Zasmejavao se od poigravanja i zatračao se od jedne do druge i zbog deset godina čutanja razgrtao njihove čipke i sav u znojnu crvenjeć nudio svoju stisnutu tašnu za šaku roze kombinizona.

Zabavljao se do izmotavanja dajući imena deci što su ispadala ko zečici iz njihovih roze kombinizona.

— Slušajte, baš je zgodna!

— Naravno, čoveče!

Čoveče, čoveče; kupiću joj roze kaput i roze rukavice i svu ću u roze da je odem, tračnu u roze, a ja ću svakog jutra da se kupam i da se brijem na da zbog brijanja i roze boje pode celom svetu voda na usta.

— Slušajte, što mi ne kažete šta ona voli?

— Zašto, upita saputnik.

— Zato, reče onaj sa tašnom. Ona svakako nešto voli?

— Pa onda?

— Treba mi to.

— Onda pitajte nju, kaza saputnik i zakikota se.

10-74196187
W
bruka

Bio jednom jedan čef i zbog velike mudrosti pohvaljen pretvori se preko noći u Direktora, pa da isanja iz mladosti sve blago hajdučko umre načas sedina, da se ujutro probudi umetnik. I radosti mi uhvati on sebe za obraz, te ispiša tu bogomdanu inspiraciju, i izleti iz njega jedan scenario, pa narod ostu zapanjen.

Pročita ga umetnik direktoru i direktor odobri umetniku, i stvorio se film (a zlih jezika svuda ima).

10-74196187
W
Stvarno, pomisli onaj sa tašnom, stvarno, zašto da ne?

Odrezao je komad puta, pa još komad dok se nije upiljio u nju. Sasvim se upiljio.

— Sta Vi volite?

— Kako?

— Sta Vi volite. Da Vam kupim, dodao je izmehljano.

Ona se zasmejala, uporno se zasmejala, do kokoda kanja se zasmejala zajedno sa saputnikom, ugušujući ono malo boje što joj je dao, smejući se ovom zalutalom čoveku na ispečenom brodu sa znojnom tašnom na vidiku.

Pokunjio se u svom stegnutom grlu i zastenjao nad sobom što je uopšte pomenuo roze boju, što je dozvolio da zakasni deset godina, pa čvršće prigrlj tašnu i ode nazvano ljud.

od plota do plota

Zapušte
Zapušte kužne jame
Čutanjem

Jednom se sasvim iznenada pojavila i pričali o njoj momci i starci i neženjeni i ženjeni i svi u jedan glas žalili zbog njene sakate noge.

a onda su prestali da pričaju tako glasno.

I o njemu se govorilo pa je čak išao na sud zbog bezobraznog pljuckanja na ulici za ženama

u kafani

na trgu pred budžama

u kući

na grobu pred svojim JA

Zato se pomirio sa čučanjem i krenuo da se možda više ne vrati.

Sakatu su momci zaboravili a ona sirota nije ni mogla da podnese svoje drveno stopalo

tako je nestala niz šine i vratila se na novom nogom. Celom celcatom nogom.

Baš lepo, govorili su momci i starci i neženjeni i ženjeni, baš je mnogo zgodno što je popravila nogu.

I kad se njemu niko nije nadao došao je, onaj što pljucka, pa je sav nemiran od dolaska spazio devojku sa smešnim šeširoim na celim celcatim nogama i zamolio za igru.

Ona se sva otrgla zbog toga i čekala svaku noć da ga vidi mirišući na sveže oprano rublje, na novu ondulaciju i na treptanje novog buđenja jedne svakidašnjice.

Dugo je mislio pa je pao toliko se iznenadio od njenog čverastog žmiranja kad je rekla:

— Pričajte još. To je tako retko. To pričanje. Ono se samo jednom čuje, dodala je.

A momci i starci i neženjeni i ženjeni se opet sastali i upozorili onog što pljucka da znaju sto posto za onog vojnika iz pošte i za još jednog sa cvetom na reveru od kaputa

i mada nije verovao, onaj što pljucka, bilo mu je šašavo žao pa je sa poslednjim pricama odlutao da više nikad ne vrati.

(to posigurno znam)